

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЗ «ЛУГАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА»**

Кафедра соціальної педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

освітнього компонента «**Міждисциплінарний підхід у соціальній роботі**»

для освітнього рівня першого (бакалаврського)

галузь знань 23 – Соціальна робота

спеціальність (спеціальності) 231 – Соціальна робота

освітня програма (освітні програми) Соціальна робота. Соціальна педагогіка.
Практична психологія

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 25 серпня 2022 р.

Завідувач кафедри (підпис)

Полтава – 2022

1. Назва освітнього компонента.

Міждисциплінарний підхід у соціальній роботі

2. Тип освітнього компонента.

Обов'язковий

3. Рік (роки) навчання.

1-й рік

4. Семестр / семестри.

1-й семестр

5. Кількість кредитів ECTS.

3 кредити

6. Відомості про викладача (викладачів).

Отрощенко Наталія Леонідівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної педагогіки, e-mail nataliy29ot@gmail.com

7. Очікувані результати навчання.

Вивчення курсу сприяє:

Формуванню інтегральної компетентності: здатності вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки і практичної психології або у процесі навчання, що передбачає застосування певних соціальних, соціально-педагогічних та психологічних теорій та методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Курс сприяє формуванню

Загальних компетентностей:

ЗК 2. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 10. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 11. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

Спеціальних компетентностей:

СК 6. Знання і розуміння організації та функціонування системи соціального захисту і соціальних служб.

СК 7. Здатність до співпраці у міжнародному середовищі та розпізнавання міжкультурних проблем у професійній практиці.

СК 15. Здатність взаємодіяти з клієнтами, представниками різних професійних груп та громад, встановлювати і підтримувати професійні відносини, співпрацювати з профільними фахівцями, професійними організаціями, іншими зацікавленими сторонами щодо виконання професійної діяльності.

СК 16. Здатність дотримуватися етичних принципів та стандартів професійної діяльності.

СК 19. Здатність до оцінювання результатів та якості професійної діяльності у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології; особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

Вивчення курсу повинно забезпечити досягнення здобувачами таких *програмних результатів навчання*:

ПРН 2. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРН 3. Ідентифікувати, формулювати і розв'язувати завдання у сфері соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології, інтегрувати теоретичні знання та практичний досвід.

ПРН 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу соціальної, соціально-педагогічної, психологічної проблеми.

ПРН 5. Теоретично аргументувати шляхи подолання проблем та складних життєвих обставин, обирати ефективні методи їх вирішення, передбачати наслідки.

ПРН 6. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення профілактичних та просвітницьких заходів, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо відповідно до вимог замовника, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРН 7. Використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у ході розв'язання професійних завдань.

ПРН 12. Визначати зміст співпраці з організаціями-партнерами з соціальної роботи, розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних, соціально-педагогічних та психічних явищ в контексті виконання професійних завдань.

ПРН 14. Самостійно визначати ті обставини, у з'ясуванні яких потрібна соціальна допомога.

ПРН 19. Виявляти сильні сторони та залучати особистісні ресурси клієнтів, ресурси соціальної групи і громади для розв'язання їх проблем, виходу із складних життєвих обставин; складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій.

ПРН 20. Виявляти етичні дилеми та суперечності у професійній діяльності та застосовувати засоби супервізії для їх розв'язання.

ПРН 21. Демонструвати толерантну поведінку, виявляти повагу до культурних, релігійних, етнічних, гендерно-вікових та інших відмінностей, розрізняти вплив стереотипів та упереджень.

ПРН 22. Демонструвати уміння креативно вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей; використовувати методи соціально-виховної та анімаційної діяльності у роботі з різними категоріями клієнтів, дітьми та молоддю з особливими потребами.

ПРН 23. Конструювати процес та результат соціальної роботи в межах поставлених завдань, використовувати кількісні та якісні показники, коригувати план роботи відповідно до результатів оцінки.

ПРН 24. Визначати зону професійної відповідальності та взаємодіяти з різними фахівцями, органами, установами, організаціями щодо виконання завдань професійної діяльності

ПРН 25. Відповідально ставитися до особистісного та професійного розвитку й саморозвитку, подальшої освіти й самоосвіти.

Soft skills: особисті цінності (чесність, повага, надійність), особисті якості (терпіння, дружелюбність), індивідуальні здатності (критичність, адаптивність, уміння слухати і прислухатися, здатність захоплюватися і самостійно вчитися, критичне мислення) і соціальні

компетентності (стосунки з іншими людьми: емпатія, здатність комунікувати, в т.ч. у міжнародному контексті).

8. Передумови (актуальні знання, необхідні для опанування освітнього компонента).

Актуальні знання: сформоване особисте бачення процесу становлення та розвитку фахівця з соціальної роботи, соціальної педагогіки, практичної психології.

9. Зміст освітнього компонента.

№	Змістовні модулі та їхня структура	денна форма навчання					заочна форма навчання				
		загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота	загальна кількість	лекції	практичні заняття	лабораторні роботи	самостійна робота
Перший модуль											
1.1.	Наукова організація праці здобувачів	8	4	–	–	4	8				6
1.2.	Проблеми соціально-педагогічної роботи в психолого-педагогічній періодичі	6		2	–	4	6		2		10
1.3.	Соціальна робота як вид професійної діяльності, наука та спеціальність для підготовки фахівців	22	6	4	–	12	22	4			16
1.4.	Особливості та проблеми застосування інтегрованого (системного) підходу в сучасній соціальній роботі	12	2	2	–	8	12		2		10
Другий модуль											
2.1.	Сутність і методи професійного самовиховання майбутнього соціального працівника/педагога/практичного психолога	16	2	4	–	10	16	2			10
2.2.	Модель соціального працівника/педагога/практичного психолога як особистості та фахівця	12	2	2	–	8	12		2		14
2.3.	Сфери діяльності соціального працівника/педагога/практичного психолога	6		2	–	4	6				14
2.4.	Етичний кодекс соціальних працівників/педагогів/практичних психологів	8	2	2	–	4	8				10
	ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ ГОДИН	90	18	18	–	54	90	6	6		78

10. Список рекомендованої навчальної літератури.

Основна навчальна література

1. Вступ до спеціальності «Соціальна робота» : конспект лекцій / укладач: В. П. Павленко. Суми : Сумський державний університет, 2017. 84 с.
2. Жигайло Н. І. Соціальна педагогіка : навчальний посібник. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 256 с.
3. Купенко О. В. Соціальна робота: від теорії до практики: навчальний посібник. Суми: Сумський державний університет, 2020. 192 с.

4. Науковий вимір соціально-педагогічних проблем сьогодення: збірник матеріалів VI Міжнародної науково-практичної конференції, 25 травня 2022 р., м. Ніжин / за ред. О. В. Лісовця, С. О. Борисюк. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2022. 175 с.
5. Отрощенко Н. Л., Бабушкіна О. С. Змістовне обґрунтування форм і методів розвитку соціальної активності молоді у закладах освіти міста. *The 9th International scientific and practical conference «Perspectives of world science and education» (May 20-22, 2020)* CPN Publishing Group, Osaka, Japan. 2020. С. 778-786.
6. Отрощенко Н. Л. До питання ролі соціальної роботи у воєнний час. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти* : матеріали I всеукраїнської міждисциплінарної науково-практичної конференції, м. Полтава, 27-28 квітня 2022 року. Полтава : Вид-во ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка» : Полтава, 2022. С. 179-182.
7. Савчин Н. Вступ до спеціальності психолог, практичний психолог. URL: <https://studfile.net/preview/9992095/>
8. СемігінаТ. Сучасна соціальна робота. Київ: Академія праці, соціальних відносин і туризму, 2020. 275 с.
9. Слезанська, Г. І. (2017). Доцільність створення інтегрованих соціальних служб в умовах об'єднаної територіальної громади: матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф. магістрантів та аспірантів: у 3-х ч. Ч. 3 / за ред. проф. Є.І. Сокола (Харків, 18–21 квітня 2017 р.). Харків : НТУ «ХПІ», 252–253.
10. Google Scholar. Casework case, management in social work. (2017). Retrieved from <https://scholar.google.com/scholar?start=70&q=what+is+casework>
11. Social Psychology and Social Pedagogy. Their Interdisciplinarity in Group Counseling for Parents. URL: https://www.researchgate.net/publication/280081004_Social_Psychology_and_Social_Pedagogy_Their_Interdisciplinarity_in_Group_Counseling_for_Parents_I
12. Sergey Yekimov, Nataliia Otroshchenko, Yuliya Voytsekhovska, Svitlana Nakhod, and Tetiana Gavrilko. Using grading to motivate staff in agricultural enterprises // E3S Web of Conferences 254, 10006 (2021), FARBA 2021, <https://doi.org/10.1051/e3sconf/20212541000>, URL: https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/abs/2021/30/e3sconf_farba2021_10006/e3sconf_farba2021_10006.html (SCOPUS).

Додаткова навчальна література

1. Сушик І.В. Етика та деонтологія соціального працівника: навч. посіб. Луцьк: ІВВ Луцький НТУ, 2020. 188 с.
2. Практикум: соціальна сфера (workshop book: social sphere) / автори-укладачі: І. В.Літяга, С. М. Ситняківська; за заг. ред. проф. Н. А. Сейко. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 277 с.
3. Принципи міждисциплінарної взаємодії у соціальній роботі. URL: http://www.aphn-journal.in.ua/archive/27_2020/part_3/41.pdf
4. Сергієнко Н. Загальна психологія. Вступ до спеціальності. Текст лекцій. Х.: НУЦЗУ, 2018. 41 с.
5. Слезанська, Г. І. (2018). Компетентнісна модель фахівця із соціальної роботи в громаді. *Інноваційні технології розвитку особистісно-професійної компетентності педагогів в умовах післядипломної освіти*: зб. наук. праць за матеріалами I Всеукр. наук.-практ. конф.? Суми, 24 травня 2018 р. Суми: КЗ СОППО. URL : <https://sites.google.com/view/professional-education-kaf/діяльність-кафедри/всеукраїнська-конференція-2018>
6. Практична психологія. Хто такий практичний психолог. URL: <https://sites.google.com/site/prakticnapsihoogia/hto-takij-prakticnij-psi>
7. Отрощенко Н. Л. Розробка програми діяльності соціального педагога щодо підтримки неповних сімей в умовах закладу загальної середньої освіти. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2021. № 1 (339) березень, Ч. II. С. 140 – 148.

8. Отрощенко Н.Л. Педагогіка партнерства як основа у процесі надання комплексної допомоги учням щодо вибору ними шляху подальшого навчання. *Теоретико-практичні засади партнерської взаємодії соціономічної та освітньої сфер: зб. наук. праць за матер. міжрегіонального науково-методичного онлайн-семінару (Хмельницький, 26 квітня 2022 р.) / за ред. Л. О. Данильчук.* Хмельницький : 2022. С. 135-139.

9. Lovelock R., Lyons, K., Powel J. Reflecting on Social Work - Discipline and Profession. London: Routledge, 2017. 262 p.

Інформаційні ресурси

1. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Національна академія педагогічних наук України. URL: <https://naps.gov.ua/ua/>

3. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

4. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>

5. Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>

6. Міністерство соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua/>

7. Бібліотека Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://libr.luguniv.edu.ua/>

8. Цифровий репозиторій Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. URL: <http://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/>

9. Харківський інститут соціальних досліджень. URL: <http://khisr.kharkov.ua/index.php?id=1427045457>

10. Why Social Work is Political, and How it Matters for Democracy. URL: <https://today.uconn.edu/2022/03/why-social-work-is-political-and-how-it-matters-for-democracy/>

11. Технології викладання та атестації.

Діяльність здобувача освіти:

- опанування теоретичного матеріалу;
- виступ з повідомленням на практичному занятті;
- виголошення доповіді на практичному занятті;
- участь у дискусії на практичному занятті;
- виконання завдань до практичних занять;
- складання презентацій, структурно-логічних схем;
- написання есе;
- написання реферату.

Поточний контроль:

усне опитування; есе; письмовий контроль; написання реферату, контрольньо-модульна робота.

Форма семестрового контролю:

Залік

12. Критерії оцінювання (у %).

Семестрову рейтингову оцінку розраховують, виходячи з критеріїв:

- письмові модульні контрольні роботи – 30%;
- результати роботи на практичних заняттях – 45%;
- самостійна робота – 25%.

13. Мова викладання.

Українська